І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го СІЧНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 16, 1959 No. 10. VOL. LXVI.

ВАЖЛИВІША СПРАВА РЕФОРМИ ПОДАТКІВ, А НЕ ЇХ РЕДУКЦІЯ — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР СТАВ ЧЛЕНОМ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРЕСОВОГО КЛЮБУ

Вашингтон. —Відзначаючи 50-річчя свого існування Національний Пресовий Клюб запросив на влаштований з цього приводу бенкет в дні 14 січня президента Айзенгавера, виступ якого був переведений у формі пресової конференції, значить питань присутніх журналістів і відповідей на них Президента. Питання і відповіді стосувалися проблем внутрішньої і зовнішньої політики ЗДА. Відповідаючи на питання в справі зрівноваженого бюджету й евентуальної редукції податків, през. Айзенгавер не виключив можливости такого зменшення, але ствердив, що перше мусить бути переведена відповідна реформа податкової системи, яка б вирівняла існуючі нерівності і водночас із цим причинилася до пожвавлення і зактивізування приватної ініціятиви. Плянована урядом бюджетова політика, що мала б бути здійснена з допомогою зрівноваження бюджетових витрат із приходами, збільшує — на думку Президента — вигляди на редукцію податків у майбутньому і причиниться теж видатно до стабілізації цін і платень. Така ж політика уможливить вдержування на потрібному рівні оборонних сил і засобів ЗДА. Базується вона на принципі, що гроші приватних громадян витрачувані на закуп товарів і розбудову підприємств куди більш корисні для добробуту і розвитку національної економії, як фонди витрачувані федеральним урядом. В дальшому през. Айзенгавер торкнувся справи акту про громадянські права і зв'язаного з цим питання сеґреґації. На його думку, в цій ділянці потрібна велика наполегливість, особливо ж якщо йде про право голосування, яке мусить бути заґарантоване й охоронюване відповідним законодавством. Приватна ініціятива мусить прийти до свого повного розвитку не тільки в ділянці економічній, але теж й у виховній, щоб могти, з одного боку, добитися потрібного для добра всієї країни підвищення стандарту учнів і вчителів і, з другого боку, щоб оминути при цьому диктаторських методів. На питання, якої політики буде придержуватися він в справі республіканської кандидатури на Президента в 1960 році, през. Айзенгавер відповів загально, що він не вважає можливим підтримувати такого кандидата, погляди якого на взаємини між урядом і приватними громадянами, різнилися б основно від його принципів у цій ділянці. Наприкінці бенкету правління Національного Пресового Клюбу вручило през. Айзенгаверові членську виказку Клюбу, підкреслюючи цим його постійну і видатну співпрацю з пресою.

Ніксон не вірить у те, що СССР веде перед в продукції ракет

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон твердить, що ЗДА ведуть перед в продукції військових керованих ракет, і тому він не вірить тим, які твердять протилежне, саме те, що комуністи випереджують ЗДА в цій ділянці на 12 до 18 місяців. На окремій комісії для справ космічних просторів в Палаті Репрезентантів говорено про те, що деякі експерти гадають, що ЗДА йдуть поза СССР, якщо йде про продукцію керованих ракет. Дехто з цих фахівців каже, що треба буде аж 5-ох років, щоб ЗДА могли наздігнати СССР. Але віцепрезидент Ніксон твердить, що ЗДА вже тепер випереджують СССР в продукції балістичних ракет, і вказує на те, що минулої осени американська балістична ракета „Атлас" пролетіла була 6,325 миль під час пробного випущення з Кейпу Канаверал на Флориді.

Сенат збільшив число членів у своїх комісіях

Вашингтон. — Сенат 14-го січня голосував за те, щоб збільшити число членів своїх комісій на 18, щоб тим способом дати можливість працювати в комісіях великій демократичній більшості, яка тепер виносить 64, бо республіканці мають в 86-му Конґресі тільки 34 сенаторів. Республіканські сенатори вже зорганізували свої комісії, але відклали на один тиждень вибір голови своєї комісії для справ виборчої камцанії, бо не могло дійти до порозуміння між ліберальними і консервативними сенаторами. Одночасно республіканські конґресмени перевибрали на асистента свого провідника в Палаті конґресмена Леслі С. Арендса і одноодушно прийнятою резолюцією потвердили вибір свого провідника Чарлза А Галлека. Галлек переміг був конґресмена Джозефа В. Мартина більшістю 74 до 70 голосів. Теперішня одноголосна його підтримка свідчить про те, що республіканські конґресмени об'єднуються коло особи Галлека. Комісії змінено таким способом: 23-членна Комісія Видатків давніше складалася з 42-ох демократів і 11-ох республіканців; тепер внаслідок змін під час виборів, вона складається з 27-х членів, в тому є 18 демократів і 9 республіканців. В подібній пропорції складено інші сенатські комісії.

ДОЛЛЕС КОНФЕРУЄ З ҐРІНОМ

Державний секретар Джан Фостер Доллес розмовляє з сенатором Теодором Ф. Ґріном (праворуч), головою сенатської комісії для закордонних взаємин, перед переслуханнями в цій Комісії, під час яких Доллес з'ясовував загрозу економічної експансії СССР і комуністичного Китаю.

Плянують заснувати окрему корпорацію для поборювання економічної експансії СССР

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що поважно обмірковують справу організації окремої урядової торговельної корпорації, яка мала б поборювати економічну офензиву СССР, яка загрожує вільному світові в ділянці господарства. Конґресові симпатики цього пляну думають, що цей крок є конечний, як ЗДА направду хочуть унешкідливити совєтську політичну зброю проти вільного світу в формі міжнародної торгівлі. Ці конґресові кола кажуть, що СССР, — це вповні змонополізована країна, і тому уряд СССР може вести закордонну торгівлю без огляду на кошти продукції і зиски. СССР може заключати торговельні договори з урядами інших держав на базі самих тільки політичних цілей. Республіканський конґресмен Томас Б. Куртіс, який є автором законопроєкту про організацію однобільярдової торговельної аґенції, заявив, що уряд є зацікавлений цим проєктом і прихильно до нього ставиться. І демокр. конґресмен Гейл Богґс прихильно ставиться до цього проєкту і буде його підтримувати в підкомісії способів і метод в Палаті Репрезентантів, якої він є головою.

Генерал Трудо остерігає проти усмішок Мікояна

Ню Йорк. — Дня 14-го січня перший заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян перебував в Ню Йорку, де його приймали на прийняттях і бенкетах, але шеф армійського дослідного відділу генерал поручник Артур Дж. Трудо краще оцінив побут Мікояна в ЗДА як численні фінансісти й капіталісти, кажучи, що треба бути осторожним проти усмішок совєтського політика. Генерал Трудо промовляв на зборах Американського Товариства Керівників і казав, що хто має завелике довір'я до СССР, той дає підтримку й допомогу ворогові. Мікоян звиджував велику крамницю Мейсі в Ню Йорку при 34 вулиці, пізніше їв другий сніданок в одному з банків на Волл-Стріті. У колишнього губернатора Авереллa Гаррримана Мікоян стрінувся з визначними економістами й політиками, а ввечорі в його честь влаштовано в готелі Валдорф-Асторія бенкет в якому взяло участь 1,100 осіб. Мікоян говорив про те що час вже закінчити холодну війну між ЗДА і СССР, і замість дотеперішніх частих „нєт, нєт, нєт" — треба б почати казати „да, да, да". Ця заява Мікояна викликала оплески присутніх.

Месон найменований на адміністратора Будівельно-фінансової Аґенції

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 14-го січня найменував на адміністратора Будівельно-Фінансової Аґенції 62-річного Нормана П. Месона, який займе становище Алберта М. Кола, якщо Сенат затвердить цю номінацію. Кол зрезиґнував 13-го січня. Гадають, що не буде спротиву в Сенаті проти номінації Месона, який працював в цій ділянці вже давніше, бо від 1954 року був комісаром Федеральної Будівельної Адміністрації, яка є частиною Будівельно-Фінансової Аґенції. Месон матиме багато праці на новому пості, бо кілька законопроєктів вже є внесені до Конґресу, і над ними будуть вести завзяту боротьбу, а адміністратор будівельно-фінансової аґенції мусітиме зізнавати під час переслухань в комісіях та вияснювати окремі проблеми. Банкова Комісія в Сенаті починає переслухання в справі будівельної програми вже 22-го січня.

Будують кабіну, в якій людина кружлятиме довкола Землі

Вашингтон. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив, що підписано контракт із фірмою Мек Доннелл Еркрафт Корпорейшен в Ст. Луїс, Міссурі, про будову кабіни („капсулі"), в якій людина зможе кружляти довкола Землі. Ця кабіна призначена на те, щоб „везти людського пасажира через атмосферу в орбіту Землі і звідтам в безпеці назад на Землю". Кошти цієї всієї системи мають винести коло 15 мільйонів долярів. Проєкт і будова цієї кабіни мала б потривати коло двох років. „Капсуля" має важити між 2,000 до 3,000 фунтів, її мають випустити при допомозі балістичної ракети „Атлас" або „Титан" в орбіту Землі на віддаль 100 до 150 миль над Землею. В основу кабіни буде вбудована ракета „поворотець", яка зменшуватиме швидкість сателіта, а коли сателіт обнизиться до атмосфери, то парашут почне діяти, який щораз далі зменшуватиме швидкість, а вкінці два великі парашути вможливлять людині осісти на океані або на суші.

● **Филаделфійський „Тризуб"** буде змагатися за першенство своєї Ліґи в неділю, дня 18 січня ц. р., (о 2-ій годині) на площі при 29-ій й Клерфілд Стрітс у Филаделфії. Суперником „Тризуба" будуть „Бруклинські Італійці (Бруклин Ітелієн). Обидва спортові клюби є членами Американської Професійної Футбольної Ліґи.

Захід спокійний щодо твердости позиції ЗДА в справі Німеччини

Лондон. — В англійських, французьких та західньо-німецьких політичних колах, занепокоєних висловом державного секретаря Доллеса з його останньої пресової конференції, що вільні вибори не є тільки одним шляхом для з'єднання Німеччини, прийшло заспокоєння після ближчого розгляду цієї справи. Державний секретар Доллес мав у Вашингтоні одногодинну розмову з західньо-німецьким амбасадором Ґреве, після якої німецький амбасадор признав, що теоретично можуть бути різні шляхи для об'єднання країни, але що вільні вибори — як це ствердив сам Доллес — є „природним" шляхом і таким, щодо якого всі держави, включно з Совєтами у 1955 році, погодилися. У Парижі відбулося коротке засідання постійної Ради НАТО, на якому американський амбасадор Рандолф Бурджес відчитав автентичний текст пресової конференції Доллеса. Виходить з нього ясно, що дотична заява Доллеса була теоретичною відповіддю на теоретичний запит журналіста і що кожна інша відповідь була б викликала враження вузькости і нехіті ЗДА входити в дискусію над різними можливостями розв'язки німецької проблеми. Західня преса признає, що Доллес не міг створювати такого враження, але його відповіді на тій пресовій конференції не залишили ніякого сумніву, що ЗДА не входитимуть в ніякі сепаратні переговори з Совєтами та що не змінили того становища, що висловлене в останніх нотах зах. держав з 31 грудня 1958.

Франція проголошує амнестію для альжирських повстанців

Париж. — В минулий вівторок 13 січня новий французький уряд Мішеля Дебре проголосив широку амнестію для різних категорій альжирських повстанців, які від 4-ох років ведуть революційну боротьбу проти Франції. Ця амнестія дуже різна. Вона проявляється в злагідненні в'язничних умовин для одних в'язнів, переміні смертної кари на кару в'язниці для других, скороченні в'язничної кари або повному звільненні. З політичних в'язнів у Франції звільнено цілком поміркованого альжирського націоналіста Гаджі Мессалі, а п'ятьох революційних лідерів, із яких три є формально членами еміґраційного революційного уряду Альжиру, переведено з в'язниці в Парижі до вигідніших умовин життя на провінції, під контролею поліції. Скасовано кару смерти для 120 засуджених та звільнено 7,000 осіб з таборів інтернованих в Альжирі. Сталось це після чотиригодинного засідання нового уряду, яке відбулось під головуванням президента де Ґоля. Загально вважають, що ті постанови перечать настроям і поглядам крайньої правиці, якій де Ґоль найбільше завдячує свій прихід до влади. У зв'язку з цією амнестією не виключається нових контактів між французьким урядом і націоналістичними лідерами альжирців, дарма що офіційно заявлено, що уряд не переговорюватиме про політичне майбутнє Альжиру.

Араби засновують спільний Арабський Банк для сприяння розвиткові

Каїра. — З'єдинена Арабська Республіка, Савді Арабія, Ливан, Йорданія і Лібія рішили в минулому тижні на конференції в Каїро з участю їх прем'єрів чи міністрів фінансів основувати спільний Арабський Банк для Розвитку з основним капіталом 20 мільйонів фунтів, себто $57,100,000. Відсоткове відношення уділів кожної з названих держав устійнено на базі їхніх вкладів до Арабської Ліґи. Рішено, що коли буде зібраних 75% основного капіталу, то Банк почне діяти. Це сталося після того, як Лібія зголосила вплату свого уділу. Ірак не належить туди, бо його міністер фінансів поставив був за передумову, щоб ніхто з уділовців не мав більше уділів, як 40%. Це стосувалось Арабської Республіки, яка має 50.25% уділів. Тому, що Ірак боїться майоризації З'єдиненою Арабською Республікою, ця остання погодилась відступити своїх 10.25%, якщо тільки воно не поменшить основного капіталу. Але тоді Ірак почав висувати інші застереження і решта учасників конференції в Каїро прийшли до переконання, що насправді це інспірація іракських комуністів, які не хочуть допустити до заснування Арабського Банку, що тісно співпрацюватиме з нюйоркським Світовим Банком та, напевне, з американським капіталом. Ціль Банку — підтримувати розвиток різних промислових проєктів в арабських країнах.

Помер Григорій Довженко

Париж. — Дня 18-го грудня 1958 року в, Абондані Франція, на 82-му році життя навіки упокоївся Григорій Данилович Довженко, колишній член Української Центральної Ради в Києві від Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії, секретар професійних спілок робітників - цукроварів в Україні, голова Комітету Української Соціялістичної Партії у Франції, директор Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі і член Ради Міжнародного Центру Вільних Діячів Професійного Руху на Чужині. Г. Д. Довженко все своє життя невтомно працював для визволення українського народу, для організації українського робітництва і для розвитку української культури. Ім'я Г. Д. Довженка залишиться на видному місці в історії відродження України.

ЗДА НЕ МАЮТЬ НОВОГО ПЛЯНУ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ПЕРЕД СЕНАТСЬКОЮ КОМІСІЄЮ ЗАКОРДОННИХ ЗВ'ЯЗКІВ І ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР В КЛЮБІ КРАЙОВОЇ ПРЕСИ У ВАШИНГТОНІ РОЗГЛЯДАЛИ НАЙВАЖЛИВІШІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — З'єдинені Держави не думають пред'являти Мікоянові будь-якогось іншого конкретного проєкту розв'язки проблеми Німеччини й Берліну, ніж його предкладено в дотеперішніх нотах Заходу — заявив державний секретар Джан Фостер Доллес на сенатській Комісії для закордонних зв'язків в минулу середу 14 січня ц. р. Він не відкликав сказаного день раніше на пресовій конференції, що вільні вибори не є тільки одиною базою для об'єднання Німеччини, але водночас признав, що не знає іншого способу, який був би сприйнятливий. Становище державного секретаря потвердив президент Айзенгавер, який в той сам день заявив, що „було б великою помилкою" пред'являти якісь нові пропозиції Мікоянові щодо Німеччини під час розмови з ним, заповідженої на найближчу суботу. Президент пояснив відвідини Мікояна в Америці з погляду жвавіших безпосередніх контактів і живішого туристичного руху. Він заявив, що „щонайвище", чого можна сподіватися від відвідин Мікояна, це краще взаємне зрозуміння, краще розуміння дійсних інтенцій. Щодо суті відомих совєтських пропозицій у справі Німеччини, то Президент зайняв, як раніше Доллес, рішуче неґативне становище. Він вказав на зміни, які зайшли в Західній Німеччині, на її пов'язання з Заходом цілою низкою договорів в дуже конкретних життьових справах, як Стально-вугільна спільнота, Спільний господарський ринок, Евратом і інші, і в цьому бачить переконливий доказ бажання Німеччини жити в мирі і згоді з сусідами. „Нарід не може жити в ізоляції", заявив през. Айзенгавер та висловив переконання, що „було б експериментуванням в шкідливих речах" — пробувати здемілітаризувати, зневтралізувати та цілком роззброїти німецький нарід. З інших важливих справ міжнародного значення під час пресової конференції Президента в Клюбі Крайової Преси у Вашингтоні ширше заторкнено справу перегонів у військовій технології та взагалі у зброєнні. Президент признав, що „було б трохи глупо" заперечувати перевагу Совєтів у деяких технологічних винаходах, однак підкреслив повну недоцільність і нераціональність старатися за випереджування у кожному окремому роді зброї. Президент навів цілу низку великих американських осягів, як ось бойовий літак із подвійно-суперсонічною швидкістю та звернув увагу, що в ділянці далекосяжних ракет З'єдинені Держави працюють щойно від чотирьох років, коли Совєти займаються ними на кілька років довше. Що торкається комуністичного Китаю, то Президент висловив думку, що деякі інші країни, які ставляться прихильніше до тієї країни і положені ближче неї, повинні би з більшою, ніж Америка, турботою придивлятися намаганню китайських комуністів перетворити Китай в промислову потугу та взагалі переводити у ньому прерізні експерименти. Президент, мав тут, мабуть, на увазі Індію, Індонезію та інші більш-менше „невтральні" країни Азії й Океанії. На спеціяльну просьбу американських журналістів, Президент навів теж деякі спомини з останньої війни, про свої персональні зв'язки з видатними англійськими й французькими діячами, при чому на першому місці назвав „дійсно великим" — Винстона Черчила. Він згадав кілька прізвищ, між ними англійського маршала летунства Портала. Президент признав, що приходилось дуже часто вести дуже палкі суперечки з англійськими і французькими союзниками, але у висліді прийшла — воєнна перемога.

Голляндія погоджується на Молотова, як амбасадора від СССР

Гаага. — В дипломатичних колах появилась поголоска, що голляндський уряд після деякого вагання погодився на особу В'ячеслава Молотова, як прийдешнього амбасадора СССР в Голляндії. Однаково совєтський, як голляндський уряди офіційно нічого в цій справі не оприлюднили. Західні дипломатичні кола в Гаазі і в Москві все ще не знають, що криється за цим совєтським маневром, тим паче, що в совєтській пресі появився знову напад на Молотова, як одного з лідерів „антипартійної групи". Він перебуває тепер на фактичному засланні, як „амбасадор" в сателітній Зовнішній Монголії. Запитування щодо згоди даного уряду на нового амбасадора має завжди радше формальний характер, бо майже не буває, щоб який уряд відповів відмовно.

В АМЕРИЦІ

● **Державний секретар Джан Фостер Доллес** заявив на пресовій конференції, що він щиро вітатиме арґентинського президента Артура Фрондізі, який в понеділок 19-го січня прибуде до Вашингтону як гість президента Айзенгавера. Доллес сподівається в спільному інтересі обговорити з президентом Арґентини численні проблеми, важливі для обох країн.

● **13-го січня президент Айзенгавер**, скориставши з гарної, теплої погоди (45 ступ.), вийшов на площу перед Білим Домом і зіграв партію ґольфа. Холодна погода і надмір праці не дозволяли Айзенгаверові грати в ґольфа від „Дня Подяки".

● **Республіканського конґресмена Фреда Швенґела з Айови** найменовано головою Програмового комітету, який має зайнятися підготовою спільної сесії Конґресу для відзначення 150-річчя народин Абрагама Линколна, що припадає на 12 лютого ц. р.

● **Демократичний** сенатор Джозеф С. Кларк вніс законопроєкт про реконструкцію американських міст, яка мала б тривати 10 років і коштувати 6 більйонів долярів.

● **Суд повіту Томас** в Джорджії покарав 25-доляровою грившою чотирьох генералів Карла Шпаца, С. Ікера, Е. П. Куртіса і Френка Гунтера — які застрелили на полюванні по 6 диких гусей, а не по 4, як дозволяє місцевий закон.

● **Колишній головний дорадник президента Айзенгавера** Шерман Адамс, який мусів зрезиґнувати у зв'язку з аферою Бернарда Ґолдфайна, на рекомендацію лікарів відкликав свою промову, яку мав виголосити на прийнятті в пошану Сінклера Вікса в Ланкастері, Н. Г. Адамс хворіє на „віруса".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Ювілейний Бенкет у своє 40-ліття** влаштовує в неділю 8 лютого 1959 один з найбільших та найбільш активних Відділів УНСоюзу в Ню Йорку, а саме Товариство „Свобода", 194 Відділ, що його головою є головний секретар УНСоюзу, д-р Я. Падох, а секретарем В. Никифорук. Головою Ювілейного Комітету є інж. Іван Василишин, рекорд. секретар Відділу. У бенкеті, який відбудеться в Народному Домі в Ню Йорку візьмуть участь представники союзових Відділів Метрополітальної округи, та численних громадських установ Ню Йорку.

● **Літературний Вечір Віри Вовк**, відомої української письменниці і поетки, що прибула до ЗДА із Бразилії, авторки відзначених в 1955 році „Елеґій" та „Духів і дервішів", відбудеться в п'ятницю, дня 16-го січня ц. р. в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. Свої твори — поезії і прозу — читатиме авторка. Про її творчість поінформує ред. Богдан Кравців.

● **Товариство Дослідів Українського Життя в Канаді** створено з кінцем мин. року у Вінніпеґу. Головним завданням товариства збирати матеріяли для історії українського життя в Канаді. Головою товариства обрано о. д-ра С. В. Савчука, секретарем І. Г. Сирника і редактором інж. Ф. Онуфрійчука.

● **Один образ Якова Гніздовського**, відомого українського маляра і графіка, буде виставлений в рямцях загальної американської виставки в Національній Академії в Ню Йорку (при 5-ій Евню і 89-ій Стріт). Виставка відкрита від години 1 до 6-ої вечора, в днях 15 до 30 січня ц. р.

У СВІТІ

● **Марію Д. Ковриґіну**, єдину жінку в совєтській раді міністрів, з огляду на стан здоров'я, перенесено на іншу працю подано в офіційному комунікаті. Її наступником призначено міністра здоров'я Російської Федеративної ССР Сергея Курашова. Ковриґіна стала міністром здоров'я за прем'єрування Георгія Маленкова в 1954 році. Вона виступала за зменшення годин праці та інші соціяльні пільги для жінок-робітниць.

● **У Римі помер** на 73-му році Антоніо дель Орефіче, що тридцять років працював у нюйоркській Метрополітен Опері, як помічний дириґент. Три роки тому він перейшов у стан спочинку, а минулого року вернувся до Італії, звідки його батьки еміґрували до Америки, коли він був ще дитиною. Проте, він завжди мав сантимент до Італії, як країни своїх батьків і своєї, хоч був громадяном ЗДА.

● **В останній совєтській пропозиції** щодо мирового договору з Німеччиною є точка, яка зобов'язує Німеччину „сприяти всіма засобами репатріяції громадян, що походять із країн, які перебували у війні з Німеччиною". У цій точці приховано нові намагання Совєтів репатріювати усіх втікачів з комуністичних країн до Західньої Німеччини. У зв'язку з цим західня преса пригадує, що на підставі так званого державного договору з Австрією Совєти вислали були до австрійських таборів утікачів хмару своїх аґентів. За чотири роки їхньої впертої праці, в рр. 1954-1957, на 100,000 утікачів із Сходу погодились на репатріяцію — три особи.

● **Генерал Гумберто Дельґадо**, невдалий кандидат в минулорічних виборах на президента Португалії, звернувся до бразилійської амбасади в Лісбоні з просьбою признати йому право політичного азилю. Бразилійський амбасадор перевів довшу розмову з португальським міністром закордонних справ, після чого признав генералові право азилю і перевіз його з будинку амбасади до свого приватного дому. Генерал Дельґадо, який був шефом португальського цивільного летунства і втратив те становище у зв'язку з своїми гострими виступами поти режиму прем'єра Салязара, твердить, що йому загрожує арештування. Португальський уряд заперечив цьому і заявив, що Дельґадо хоче викликати сенсацію і здобути собі популярність.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25
В Джерзі Ситі і закордоном:		Jersey City and Foreign Rates:	
На рік	$ 14.00	One year	$ 14.00
На пів року	7.50	Six months	7.50
На три місяці	4.00	Three months	4.00

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МАЗЕПИНСЬКИЙ РІК

Український Конгресовий Комітет та створений з його ініціятиви Ювілейний Комітет Мазепи проголосили цей 1959-ий рік Мазепинським Роком „для відзначення 250-річчя з того часу, як Великий Гетьман України Іван Мазепа підніс козацьку шаблю, щоб здобути Україні права, які підступно потоптала віроломна, імперіялістична Московія" — як це сказано в постанові УКК.

Ідея великого гетьмана України і однієї з найяскравіших постатей у модерній українській історії Івана Мазепи визволити Україну з-під московського зверхництва і здобути для неї зброєю — „през шаблю" — право на державну незалежність і суверенність запалювала серця не самих тільки його сучасників. Вона жила уже в почуттях і думах його великих попередників, бувши змістом визвольної програми в домазепинську добу, і тому лягла також в основу української визвольної боротьби вже після Мазепи, в добу мазепинців 18-го, 19-го і 20-го сторіч.

Проблема визволення України від наслідків фатального Переяславського договору, що його зрадницьки використала Москва для знищення українських вольностей і самостійности, тривожила вже самого ініціятора цього договору, Богдана Хмельницького, в останні роки його життя. Це вже він, зрозумівши безвихідність союзу з Москвою, опрацьовував далекосяжні пляни нового укладу сил в тодішній зовнішньо-політичній ситуації, шукаючи можливости здійснення і гарантії незалежницьких аспірацій очолюваної ним нації. Це вже Богдан Хмельницький, започатковуючи безпосередньо перед своєю смертю переговори із Швецією, накреслив напрям, в якому пішли потім його наслідники Виговський і Мазепа.

Широку зовнішньополітичну і внутрішню акцію, спрямовану на здійснення політичного заповіту Богдана Хмельницького, завершену збройним виступом проти Москви, повів його ж наслідник і один із найздібніших реалізаторів його політики, довголітній канцлер козацької держави гетьман Іван Виговський. Політичним успіхом Виговського було не тільки підписання Гадяцького договору, але й оформлення, вже на протязі першого року його гетьманування союзного договору із Швецією, в якому король Карл X Густав зобов'язувався допомагати дипломатичними заходами у справі визнання незалежности України. Цією своєю зовнішньо-політичною акцією Виговський підготував ґрунт для майбутнього союзу Карла XII з Іваном Мазепою і для їхньої спільної збройної боротьби проти Москви, що всилу різних обставин не змогла закінчитися такою перемогою, якою закінчився бій під Конотопом.

Тяглість політичних традицій та концепцій і одностайність збройних змагань за визволення України з-під московського поневолення були саме тими чинниками, які повели Мазепу і його козацтво на відрив від Москви, тим вогнем, що запалив потім ідеєю збройної боротьби за незалежність України почуття і думи послідовників Мазепи — орликівців і чергові українські генерації, які за їхню вірність мазепинській ідеї прозвано мазепинцями.

Надане росіянами українським незалежникам, на їх думку, згірдливе прозвисько „мазепинці" і назва „мазепинство" на окреслення українського визвольного руху, стали згодом почесним визначенням, що його взяли на себе з гордістю свідомі українці, передусім ті, що ідею Мазепи піднесли як прапор, що в основу своєї політичної програми поклали боротьбу за визволення України з-під московського поневолення, і що своєю політичною метою встановили повну незалежність своєї батьківщини.

Збройний виступ гетьмана Івана Мазепи, хоч і закінчився поразкою шведських і українських військ під Полтавою, став початком тривалої і наполегливої ідейної, культурної і політичної боротьби, що триває по сьогоднішній день і триватиме так довго, аж закінчиться повною перемогою — відновленням самостійної і соборної Української Держави на руїнах московської імперії.

І тому так широко й так урочисто готуються українці в усьому вільному світі, зокрема на американському континенті, відзначати в цьому році 250-річчя збройного виступу Мазепи проти Московії за здійснення найвищого ідеалу Української Нації, до чого повинна б у відповідній мірі причинитись теж і сама ювілейна мазепинська активність.

ПРЕЗИДЕНТ І КОНҐРЕС

З відкриттям Конґресу і з проголошенням зверненння Президента Про Стан Унії почалася та велика політична гра на внутрішньоамериканському терені, яка закінчиться щойно восени 1960 року — виборами нового Президента країни. Покищо йде гра поміж республіканським Президентом та його урядом, з одного боку, і демократичним Конґресом з другого — у двох площинах: співпраці над актуальним законодавством та суперництва щодо проводу нації, яке дало б цій чи тій стороні кращі вихідні позиції для виборчої кампанії і вибору президента в наступному році. Конечність співпраці на терені Конґресу з огляду на надпартійний інтерес держави і конечність суперництва з огляду на партійний інтерес, на партійну амбіцію ввести до Білого Дому свого кандидата й обсадити всі керівні становища в новій адміністрації своїми однопартійцями — ці два аспекти надзвичайно ускладнюють нинішні відносини у Вашинґтоні.

Виявилось це відразу минулого тижня, у перших днях січня нового року, коли голова демократичної більшости в Сенаті, Линдон Джансон, виголосив наче власне звернення Про Стан Унії з різкими зворотами на адресу Президента і Адміністрації. В його заміті, що президент ЗДА „повинен вести або дозволити, щоб його вели", криється суть змагання демократів у цьому, 86-му Конґресі: *витворити в народі враження*, що не Президент і його уряд, але демократичний Конґрес є дійсним керівником усіх державних справ, і що веде він ці справи якнайкраще. Очевидно, що ця амбіція дуже рисковна, бо потягне за собою величезну відповідальність. І цей момент віддзеркалений у заклику Президента в його зверненні Про Стан Унії на адресу Конґресу, щоб Конґрес конструктивно працював із теперішньою Адміністрацією над розв'язанням двох найкардинальніших державних справ: 1. дальшого скріплювання економіки країни на базі антиінфляційного зрівноваження бюджету і 2. дальшого скріплювання оборонної здібности країни з уваги на сучасну міжнародну ситуацію. Заява Президента, що уряд зголосить зрівноважений бюджет у висоті 77 більйонів дол., викликала оплески американських законодавців. Зрештою, вони переривали 27 разів промову Президента своїми оплесками. Проте, ті оплески не виключили глибокого критицизму та вичікувальної постави, що її Конґрес займає супроти дальших ходів Адміністрації, які мають в подробицях з'ясувати те, що Президент накреслив тільки в найзагальніших рисах.

Бо хоч кожний офіційний виступ Президента ЗДА є сам собою політичним актом, проте навіть найдовша його програмова промова з початком нового року і нової парляментарної сесії не може вирішувати ні внутрішніх, ні закордонних справ. І тому Конґрес оплескував заяву Президента про твердість позиції ЗДА щодо Берліну, але вирішним у цій справі виявиться щойно становище уряду в дальших розмовах з Мікояном і в дальшій політиці супроти Москви. Одним із арґументів Демократичної партії в її останній виборчій кампанії був закид, що президент Айзенгавер завів надії вільного світу щодо „справжнього лідерства", внаслідок чого ніби впав престиж Америки і зросло міжнародне напруження. Нема сумніву, що цей арґумент у значній мірі підважив виборчі шанси республіканців, які втратили свої політичні гасла, атракційні в 1952 році: мир і добробут, „політика визволення", „час на зміну", чистка апарату від комуністів і т. д. На п'ятницю 16 січня ціла сенатська Комісія для закордонних зв'язків запросила Мікояна на обід і дискусію. Легко говорити про лідерство, але дуже важко виконувати його в практиці у нинішній конфіґурації міжнародних сил, і трудно погодитися з тим, що доброю характеристикою для лідерства у вільному світі є таке частування Мікояна, яке влаштували йому видатні демократичні діячі — Адлей Стівенсон у Шикаґо, губернатор Едмунд Бравн у Сан Франсіско, Волтер Рутер у Вашинґтоні і мільйонер Сайрус Ітон у Клівленді.

Але правдивий змаг за впливи між Президентом і Конґресом виявиться в ході дебат над бюджетом, зокрема над його оборонними позиціями. Тут, як у вирішуванні федеральної допомоги фармерам, закордонові, на будову шкіл, доріг і каналів, в усіх тих справах, в яких будуть зголошені окремі законопроєкти або які будуть охоплені бюджетовим преліміняром, виявиться, чи слушним був закид республіканців на адресу демократів, що ці останні належать до категорії „видаткувачів", які легковажать здорову економіку. І практичне вирішення всіх цих і багатьох інших справ у сумі дасть конкретну відповідь на виклик Президента, звернений до Конґресу, всього американського народу і всього вільного світу: „Основною проблемою, перед якою сьогодні стоїмо, є щось більше, як тільки уціліти, — це збереження також нашого способу життя". Нема сумніву, що з цієї проблеми Президент і Конґрес здають собі справу, і кожна розгра між ними йтиме тільки за методи, як розв'язати цю проблему.

БІЛЯНОЧКО-ЗИМО...

Біляночко-зимо,
ясна та хороша,
Де твоя примхлива,
вихряна пороша,
Понад степовіллям,
понад первопутком,
Над моїм гарячим
і самотнім смутком?

Там була дівчина,
що була моєю,
Певно інший ходить
по снігу до неї...
Так сипни ж порошу,
щоб аж смерч звився —
Щоб чужий той, інший,
із дороги збився!

ВАСИЛЬ БОРОВИЙ

МАЛА ЧИ БІЛЬША ЕВРОПА?

Лондон. — Коли після другої світової війни стало ясно, що кооперація демократичного світу з диктаторською совєтською імперією неможлива, Винстон Черчилл дав клич вільним народам Европи — єднатися: політично, економічно і культурно. 1947 року створено спеціяльну організацію Европейський Рух, що почала пропаґанду за об'єднання вільних країн Західньої Европи. Однак, коли почалися практичні переговори про створення спільного европейського ринку, то в Англії з'явився острах, що таке економічне об'єднання може відірвати від неї інші частини Британської Громади Народів. Тому Англія стала дещо в позицію „сплендід айсолейшен" супроти пропозицій, що йшли з европейського континенту.

Тим часом шість країн Західньої Европи — Італія, Франція, Люксембурґ, Західня Німеччина, Бельгія і Голляндія — після довгих переговорів дійшли до реалізації пляну „Малої Европи", з тим, щоб ці держави вели спільну економічну політику супроти інших европейських країн — в митах, експорті, імпорті та інших господарських справах. „Мала Европа", що незабаром матиме коло 200 мільйонів мешканців, може бути самовистачальним ринком і не пускати до свого „столу" інших партнерів. Ця перспектива невигідна скандинавським країнам і Англії, що має економічні зв'язки з шістьма державами „Малої Европи" і не хоче їх втратити.

Виявилося, що поза традиційною Ентент Кордіяль (Сердечна Згода) між Францією і Англією господарські інтереси Франції прихилили теперішній її уряд до „відвічного ворога" — Німеччини: Франція воліє мати господарську спілку з Західньою Німеччиною, як з Англією. Очевидно, тут в першу чергу грають ролю інтереси французького сільського господарства, *що має шанси* забезпечити собі ринок „Малої Европи", тоді як англійський уряд старався охоронити своїх фармерів від конкуренції з-за кордону.

Англійська преса з немалим огірченням пише про „еґоїзм французів", які хочуть лишитися в „Малій Европі" шістьох держав і не бажають приймати інших партнерів. Навіть такий розважний щоденник як „Манчестер Гардіян" перестерігає Францію, що вона в межах „Малої Европи" може попасти в господарську залежність від дужчого партнера — Німеччини і „на довгу мету мусить програти".

Тепер про програну чи втрату в будучності ще зарано говорити. Очевидно Франція, вичерпана колоніяльними війнами, воліє мати діло з обмеженим числом конкурентів у „Малій Европі". Тому французи протиставляються творенню більшого спільного ринку, поза шістьма державами „Малої Европи". Що може статися далі? Є небезпека митної війни між державами „Малої Европи" та іншими західньо- і північно-европейськими країнами. Це не віщує нічого доброго для народного господарства Великобританії, і турботи економістів та політиків цієї країни зовсім зрозумілі.

П. А.

З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ У НЮ ЙОРКУ

Американське Товариство вчителів слов'янських і східньо-европейських мов відбуло свої річні збори в днях 27 і 28 грудня м. р. Між доповідачами був — д-р Вол. Безушко і проф. В. Лев. В. Безушко говорив про Миколу Гоголя і українську літературу, а В. Лев — про російський переклад Івана Турґенєва „Українських народних оповідань" Марка Вовчка.

В. Безушко вказав на глибокий вплив української літератури і народної творчости, а також природи на творчість Миколи Гоголя. Микола Гоголь добре знав „Енеїду" І. Котляревського, вертепні драми та інтерлюдії попереднього віку, і підпав підо вплив українського барокка. Тому й не диво, що Віктор Петров виразно бачив у мові Гоголя українську мову 18-го століття. В дійсності Гоголь належить до засновників сучасної російської мови, яку він збагатив українськими словами.

Доповідач назвав ряд українських письменників, які зазнали впливу М. Гоголя. Цей вплив проявився, зокрема, у виведенні персонажів, що їх започаткував Гоголь, а також у картинах української природи, що ними вславився Гоголь.

Лихих людей-непотребів, ідучи слідами Мик. Гоголя, вивели такі українські письменники, як Гр. Квітка, Марко Вовчок, Панас Мирний, Іван Нечуй-Левицький та Ів. Тобілевич. Квітка створив знаменитий тип пана Халявського. Суспільні суперечності зобразила більшість названих письменників. Знамениті картини української природи дали Т. Шевченко, Марко Вовчок, Іван Нечуй-Левицький і Васильченко.

У „Гайдамаках" Шевченка маємо вбивство дітей батьком, подібно, як в „Тарасі Бульбі" Гоголя, де батько вбиває свого сина, як народного відступника. Шевченко, вчитуючися в „Мертві душі" Гоголя, міг критично подивитися на суспільні відносини на Україні.

Гоголів вплив позначився ще на Юрії Яновському та Остапі Вишні.

Визначні українські письменники перекладали твори Гоголя на українську мову. Іван Франко переклав найбільший твір Гоголя „Мертві душі". Він бачив у Гоголі українського генія, знаменитого мистця і великого сатирика.

Проф. Микола Петров ще в 19-му столітті хотів включити українські оповідання і „Тараса Бульбу" в українську літературу. М. Драгоманов був тієї думки, що не тільки ці твори Гоголя належать до української літератури, але також „Ревізор", „Одружіння" і „Мертві душі".

Доповідач вказав на те, що твори Гоголя дали теми для перших українських опер — „Різдвяної ночі", „Тараса Бульби" і „Утопленої", що їх творцем був Микола Лисенко.

Проф. Василь Лев спростував закид, що Марко Вовчок написала „Українські народні оповідання" підо впливом І. Турґенєва. Вони — оригінальні твори письменниці. Турґенєв переклав їх на російську мову, стараючись достосувати до російського життя. Марко Вовчок писала також оповідання російською мовою під впливом Турґенєва, але їх російський читач в короткому часі забув, тоді як „Українські народні оповідання" зробили на російських читачів і критиків чимале враження. Марковичка змалювала в цих оповіданнях не тільки кріпацьке горе українського селянства, але також його волелюбність, що звернуло увагу російських народників, які поборювали царський деспотизм.

До доповідей, що заслуговують на відзначення, належать доповіді проф. Е. Мічека про Л. Толстого, проф. Л. Твароґа про твір Заґоскіна „Юрій Милославський", проф. Маріон Ковчмен про „Баллядину" Ю. Словацького, проф. Мерсеро про Міцкевіча та Купера і проф. А. Персценок про чеську літературу в архівах Бетлієм, Па.

З'їзд був численний. Дискусія про навчання російської мови — цікава. На жаль, ми не мали змоги бути на звітах про з'їзд славістів у Москві, що відбувся восени минулого року, і тому цю річ пропускаємо.

Н. Н.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

ПРО МІКОЯНА, ЛАЙКУ ТА „ЗВОНКУЮ БАЛАЛАЙКУ"

Як довідуємося з вірогідних джерел, останнім часом, перед подорожжю Мікояна до ЗДА, в СССР не тільки естрадники, а й колгоспні півні, замість кукурікати, виспівували:

Скоро спутнік полєтіт
Нє с собакой Лайкой, —
С пєснєй русской боєвой,
Звонкой балалайкой.

Так воно й сталося. В суботу, 3-го січня, „спутнік" Хрущова — Мікоян полетів з Москви до Копенгаґену, а в неділю рано-вранці він уже „приамериканився" на Айдлвайдлському летовищі.

Чого ж „спутнік" Хрущова прилетів до ЗДА? Вивчати тутешню атмосферу? Радіяцію? Вплив кремлівського проміння на організми американських „капіталістичних акул"?

Якщо хтось такої думки про Мікояна, то він дуже й дуже помиляється.

Однак, чого ж таки „спутнік" Хрущова прилетів до ЗДА?

Та того, читачу, що йому в Москві доручено виконати тут дуже важливу місію, а саме — будь-що-будь посватати міс Америку за товариша Ессера. Ось чого Мікоян притарабанився за океан. І саме тому він прибув сюди „нє с собакой Лайкой, — с пєснєй русской боєвой, звонкой балалайкой". Бо та Лайка, якби Мікоян був узяв її з собою, гавкала б тут на американців — „імперіялісти", „капіталістичні акули", „підпалювачі третьої світової війни" — і цим самим могла б зіпсувати міс Америці настрій. Цілком інше — „пєсні русскіє боєвиє", та „звонкая балалайка". Бринькаючи на балалайці та добираючи до того бринькання відповідних пісень, можна так зворушити серце заокеанської красуні, що вона, чого доброго, сама кинеться товаришеві Ессерові на шию, вигукуючи:

— Ай лав ю!..

Ось з цією саме метою „спутнік" Хрущова і подорожує тепер землею Вашинґтона. Відвідує американські міста, фабрики, заводи. Зустрічається з „капіталістичними акулами", обідає з ними, випиває чарку і, певна річ, увесь час бринькає на „звонкой балалайкє" та виспівує „пєснь русских боєвих".

Про що ж співає Мікоян?

Про співіснування двох систем, про роззброєння, про Берлін — геть про все. Але найбільший успіх Мікоян має, коли він, звертаючись до „капіталістичних акул", співає:

Я вас люблю
любов'ю нєжной,
Для вас я жізнь свою
ґотов отдать.
Зачєм нам распрі,
ссори, дракі, —
Нє лучше-ль нам друґ
с друґом торґовать.

Почувши наймиліше їхнім серцям слово „торґовать", „капіталістичні акули" улаштовують Мікоянові бучні овації. А одна „капіталістична акула" — трапилося це в Клівленді — кажуть, під час виконання Мікояном вищезгаданої пісні почала радісно вигукувати:

— Правду каже містер Мікоян! Торгувати! І не СССР, а наш, американський, уряд штовхає людство на шлях третьої світової війни. Торгувати!

От що значить — побувати в Москві, догодити своєю поведінкою Хрущову, подарувати йому племінного бугая, а від нього одержати в подарунок трійку білих коней з каретою.

Ще багато всіляких „пєсєнь русских боєвих" почують від Мікояна „капіталістичні акули". Напевно, він їм заспіває ще й оцієї пісні:

Трі дерєвні, два села,
Воссємь дєвок — одін я.

„Я" — це, звичайно, не Мікоян, — товариш Ессер. А „воссємь дєвок": Східня Німеччина, Польща, Румунія, Болгарія, Чехо-Словаччина, Угорщина, Альбанія та Китай.

Чи зворушить „спутнік" Хрущова своїми піснями серце заокеанської красуні — не знати. Але що серед американських „капіталістичних акул" є особи, яким аж жижки тіпаються, — кортить потанцювати на весіллі міс Америки з товаришем Ессером, цього, мабуть, ніхто не зможе заперечити. Бо є в ЗДА такі „патріоти". Вони, аби догодити Мікоянові, не посоромилися б показати йому міс Америку в убранні прабаби Еви. Дивіться, мовляв, та видивляйтеся, дорогий супутнику Хрущова, на нашу „ґьорл". Ми її в такому вигляді нікому й ніколи не показували, а вам показуємо, бо віримо в вашу порядність.

Як і чим закінчиться це настирливе женихання товариша Ессера до міс Америки, про це довідаємося, очевидно, тільки згодом. А покищо „спутнік" Хрущова й далі подорожує землею Вашинґтона, чаруючи „капіталістичних акул" „пєснямі русскімі боєвимі" та звуками „звонкой балалайкі". Добре було б, якби Мікоян заспівав їм ще й російського „Яблочка":

Ех, яблочко,
Куда котішся?
Москвє в рот попадьош —
Нє воротішся.

Добре було б, кажу, якби Мікоян заспівав „капіталістичним акулам" і цієї. Але не заспіває. Ніколи в світі! Адже „спутнік" Хрущова саме того й прилетів до ЗДА, щоб підштовхнути „американське яблучко" в напрямі широко роззявленої московсько-комуністичної пащі.

Факт!

Мартин Задека

M. Пастернакова

ТАНЦІ ДАЛЕКОГО СХОДУ

(1)

Танець — найстарше у світі мистецтво, що у первісній своїй фазі був плястичною мовою, був посередником між людиною і божеством, був засобом магічної комунікації зі силами природи. І хоч він зродився передусім з інстинкту фізичного самозбереження, водночас він був теж виявом емоційного життя пралюдини, був найдавнішою формою культу і мав передове значення в релігійних та обрядових церемоніях. Музика і спів, як супровідні елементи, прийшли пізніше. Схід і Південь називають прабатьківщиною танцю, і там, у східній Індії і на островах Індійського океану, він, органічно пов'язаний з тисячорічною традицією, подекуди й досі задержав свою архаїчну форму і значення. Індійська хореографія має декілька інспіраційних джерел, з них головне — це народні танці, іноді на цілком примітивному ступні. В них теж виразні стильові тенденції, що витворилися під впливом релігійних культур буддизму, браманізму та ісляму. Всіх їх, одначе, об'єднує незглибний духовий зміст Орієнту, з безліччю людських проблем і метафізичних зв'язків із таємницями вселенну.

Західній світ упродовж багатьох сторіч мало цікавився хореографією орієнтальних народів, йому вистачило екзотичних сувенірів Орієнту, як китайські вази, японські дереворити, бронзові фігурки Будди і т. п. І тільки у 1906 році вперше спровадили королівських танечниць з Камбоджі як небувалу атракцію на світову виставку в Парижі. Це була перша маніфестаційна зустріч живої екзотики Далекого Сходу із Західнім Світом, і вона викликала таке захоплення багатством форм та інтриґуючою тематикою, що їх вдруге запросили в 1922 р. на колоніяльну виставку в Марселі. Тоді для танців дали декорації, які нагадували природне оточення, палати з білого мармуру, озерця, вкриті лотосовим квітом, а поміж тим статую Будди, що ласкаво дивився з-під прижмурених повік і всміхався до своїх храмових танечниць. І з того часу вже частіше стали появлятися екзотичні танцюристи у всіх метрополіях Европи, а згодом і в Північній Америці. Львов'яни, театральні бувальці в довоєнних роках, напевно пам'ятають виступи індуських танцюристів Удай Шанкара, Рама Ґопаля, Лісан Кей та єгипетської танцюристки Ніоти Ініоки у Великому Театрі. Їх танці, костюми і музика на оригінальних інструментах просто фасцинували глядачів, вели уяву в світ містики й поетичної фантазії народів, що більше як тисячу років тому створили величаву архітектуру королівських палаців і святинь, а в закутках безмежного краю ще й досі живуть у бамбусових хатах на березі Великої Ріки майже первісним життям, не заторкненим впливами цивілізації. Про їх вистави писала тоді на сторінках „Діла" авторка цих рядків.

А сьогодні західній світ, передусім Америку, охопила просто інвазія орієнтальних впливів у ділянці фільму, драми, образотворчого мистецтва й скульптури, навіть найновіші жіночі одяги інспіровані національними костюмами народів Далекого Сходу. До найпопулярніших орієнтальних імпрез належать танцювальні виступи екзотичних солістів і автентичних або під орієнтальний стиль вишколених груп. І хоч тематично і зовнішньо танці залишились приблизно вірні традиції, втиснені на естради і театральні сцени вони духово збідніли, до деякої міри втратили свій особливий містичний чар, вони радше суґерують свій зміст, як його танковими і пантомімічними засобами пояснюють. Звичайно, великою допомогою західньому глядачеві у наближенні розуміти загадку Сходу є пояснення в програмках, які дещо зазнайомлюють його з релігійними віруваннями, в яких особливе місце мають божества, Кришна, що врятував нарід під час потопу, Індра, що править громами і блискавками, Шіва, що має найстаршу в південній Індії святиню, та зі символікою старих епосів Магабарата і Рамаяна. Одначе всі ті абстрактні поняття викликають у західнього глядача мішане відчуття і дуже поволі доходять до його свідомости. Він легше піддається візуальним враженням і всю свою увагу концентрує передусім на декоративній орнаментиці східнього танцю та його складній експресивній техніці. Він бачить, що танець розвивається в горизонтальних лініях, що тіло спочиває на цілих стопах, ноги часто звернені колінами досередини з легко піднятими вгору пальцями, що танковою мовою керують рухи долонь і пальців, теж голови і карку, а вираз обличчя, очі і брови акцентують характер танцювальної дії. Від зовнішньої форми танцю відводять увагу вигадливі костюми, які співдіють у символіці релігійних та ритуальних танців. Одначе, глядач скоро помічає, що замість багатих золотом тканих брокатів і батікованих важких шовків є найлонові та інші синтетичні тканини чужі духові орієнтальних танців, що у фантастичних накриттях голови шляхетний метал і перли заступлено дешевою підмінкою. Старовинні маски в ритуальних танцях демонів викликають враження радше ґротескне і театральне, як символічне і до деякої міри перешкоджають у збудженні містичного настрою. Танці на теми щоденного життя, як збирання рижу, праця в полі, полювання і т. п., подані майже в реалістичній інтерпретації, хоча рухи в них рафіновані, обдумані. Музичний супровід з перевагою бубнів підсилює динаміку і ритм, головно в ритуальних танцях, з метою привести танцюючих у гістеричний транс, в екстазу. Для західнього вуха він незвичний, перевтомлює своєю монотонністю і, замість пройняття містикою Орієнту, викликає м'який, ліричний настрій, що всуміш з рухом, кольором та звуком навіває легке духове замрячення. Глядач стає майже пасивним у сприйманні екзотичної вистави, не знаходить ключа до пізнання ментальности і духа народів Далекого Сходу і його чарівних островів Балі, Борнео, Суматра, Джава і ін. Інший стиль мають двірські танці, що народилися в палацах старих королівських династій, були призначені для розваги могутніх володарів і грали також головну ролю у двірських урочистостях. Рухи в них повільні, повні ґрації, пов'язані в пливке танкове пасмо, з рисунку і манері нагадують европейський менует.

(Кінець буде).

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

НОВЕ ПРО І. МАЗЕПУ

В суботу, 10-го січня ц. р. відбулася перша наукова конференція НТШ в ЗДА, присвячена 250-річниці з дня смерти І. Мазепи.

Проф. д-р В. Січинський, відкриваючи її, сказав про національне значення наукових і громадських заходів, запланованих ЮКОМА, щоб показати правдивий і світлий образ Постаті Гетьмана.

Є нові, ще не повністю досліджені матеріяли про Мазепу, як Соборника. Маємо науково доробити ту сторону діяльности Гетьмана в цей ювілей, а в запляцованих лекціях подати те до відома ширшого загалу, який все мав інтерес до культу Мазепи.

Він навів приклад діяльности в цім напрямку, клівлендців, які зовсім не чекаючи на відозви ані на заклики, самі розпочали працю і вже мають добрі наслідки.

Д-р В. Січинський показав досить цікаві зразки тієї праці присутнім.

Д-р М. Андрусяк подав в доповіді про життя та діяльність І. Мазепи широке положно досить цікавих історичних фактів. Думаючи над поданим, бачимо живого гетьмана Мазепу, людину високої особистої культури своєї доби, дипломата і далекозорого державного Мужа.

Новим, ніде в істориків не опрацьованим, був погляд прелеґента, що Мазепа посилав вищих духовників з Київської Могилянської Академії на працю в Московію та що Гетьман дуже уважно стежив за ходом тодішніх воєнних подій, все чекаючи, що державна Московія у боротьбі зі шведами, за Балтійське море, та з турками, за Азовське море, — знесилиться; і варто буде в той час одного, досить вмілого удару з Києва на Північ як московська молода тоді загроза Сходу, впаде.

В намірах І. Мазепи було здійснити заповіти предків, возстановити давню Державу Русь Київську, столицею якої залишився б і надалі Київ. Післані на Московщину Духовники з Могилянської Академії — виконали б благословенну місію помирення й закріплення на Півночі сходу Европи Науки і Правди Християнства, природним центром якого все був і є Київ.

Слідкуючи в цім напрямку за фактами, які подав історик, стає нам зрозумілим, чому Петро сам очолював Православну Церкву на Московщині. Він не довіряв Владикам з Києва. Спритний і жорстокий Петро І, відчував в тім дух Києва, призначений на провідне місце на Сході Европи. В цім, тоді, так складнім комплексі, були невидимі діла, благородні та високі наміри гетьмана І. Мазепи: унезалежнити не лише Україну, а весь християнський православний схід від Московії, і цим воздвигнути Державність Київську з її Церквою і Правдою. Тому широка діяльність Гетьмана, — це була церковна діяльність також і поза Україною.

З культом і символом гетьмана Мазепи будемо змагати до волі та незалежности всіх народів Сходу Европи, поневолених Москвою і комунізмом.

МАЗЕПИНСЬКИЙ РІК

Филаделфія. — Дня 7 січня, на перший день Різдвяних свят ,українські ,філателісти та інші особи одержали елеґантний лист, конверта якого мала портрет гетьмана І. Мазепи у виконанні маляра О. Курила са, пропаґандивні надписи про Ювілейний рік Мазепи і з печаткою поштового уряду в місцевості „Мазепа" в ЗДА та датою 2 січня 1959. Надруки на конверті звучать в перекладі на українську мову: „1959 — Мазепинський Рік. 250 років Мазепинізму — безупинної боротьби для здобуття Волі і Незалежности України. Іван Мазепа Гетьман України 1687—1709, герой Волі й меценат мистецтва". Поштова 4-центова марка ЗДА з портретом С. Болівара має надпис "Champion of Liberty", що відповідає наддрукові конверти: "Ivan Mazeppa — Champion of Liberty". Всередині конверти — святочний новорічний і різдвяний лист Філателістичного Відділу Українського музею в Клівленді за підписом проф. Л. Бачинського, М. Ждана і С. Кікти (провід. Філател. відділу). Лист гарно оформлений, видрукований способом оффсет, має репродукції 6 рідкісних марок з портретами І. Мазепи, виданих з різних нагод: Полтава 1909, Відень (пошта УНР) 1920, Прага 1941, Брюссель 1946, Ріміні 1946, Шикаго 1959. Цілість робить незвичайно гарне враження, переведено дуже дбайливо та з великим пієтизмом до теми.

ПЛАСТ. — Український пласт в Канаді видав печатку з надписом „Мазепинський Рік 1959 — Український Пласт". На печатці репродуковано водяний знак Мазепиної папірні 1705 року, що має герб Мазепи і надпис „Іоан Мазепа — Гетман". Оформлено печатку помистецьки, а сама ідея ужиття водяного знаку дуже вдала. Всі організаційні пластові клітини у вільному світі дістають доручення в 1959 році уживати цю печатку на конвертах, листах, бюлетенях, посвідках, пластових відзначеннях тощо.

МЕДАЛЬ. — Український Національний Музей в Шикаґо видав бронзову і срібну медаль, марку і поштову листівку з портретом І. Мазепи у виконанні мистця В.Масютина.

ВІДКРИТТЯ РОКУ. — За програмою ЮКОМА, в Ню Йорку, дня 10 січня ц. р. відбулося відкриття Мазепинського Року інавґураційним викладом в НТШ проф. М. Андрусяка про життя і діяльність гетьмана І. Мазепи. Дальший цикл викладів різних авторів відбуватиметься в українських організаціях, товариствах, корпораціях протягом місяців січень — лютий, як Літер.-Мист. Клюб, Український Інститут Америки, ООЧСУ, СУМ, Пласт й ін.

ЮКОМА

Б. Кравців

ДО СТАТТІ „ТРИ РОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ"

В доповненні до статті „Три роки української поезії у вільному світі" треба подати, що, крім згаданих у ній збірок поезій, які вийшли протягом 1956-1958 років, видані були ще такі збірки:

Видавництво „Євшан-Зілля" у Торонті видало 1956 р. збірку Левка Ромена „Поеми".

Євген Онацький видав у 1956 році збірку переспівів з італійських, уруґвайських, арґентинських, мехіканських і американських поетів п. н. „Очима душі — голосом серця" (в-во „Перемога", Буенос Айрес).

Велику збірку поезій п. н. „Квітнева даль" видав молодий, але вже ширше відомий читацькій публіці, Ігор Шанковський (Видавництво „Дніпрова Хвиля", Мюнхен, 1958).

Борис Цибульський видав дві збірки поезій — першу в Мюнхені, 1956 року п. н. „Шляхами козацької слави" і другу в Парижі 1958 року п. н. „Моїй Україні".

Свою першу збірку поезій п. н. „Зоряна даль" видав в Едмонтоні (Канада) в 1956 році Богдан Мазепа..

З клясичної поезії, у зв'язку з Франківським сторіччям, крім виданого Науковим Товариством ім. Шевченка „Вибору із творів" Івана Франка (Ню Йорк-Париж, 1956), до якого, опріч поезій і поем, увійшли прозові і драматичні твори, був виданий у Парижі (1956) „Вибір поезій" (з передмовою Євгена Маланюка) і „Панські жарти" (в серії Клюбу Приятелів Української Книжки, Вінніпеґ 1956).

Сатирична поезія була заступлена гумористичною поемою Василя Онуфрієнка п. н. „Сталін у пеклі" (Новітня Енеїда), виданою у в-ві Б. Ігнатова 1956 року у Мелборні (Австралія).

З бібліографічного обов'язку треба згадати ще такі видання: „Ельдорадо" (Вибрані твори (байки) І. Котляревського, П. Артемовського-Гулака, Л. Боровиковського, Є. Гребінки, Л. Глібова, Івана Франка, Б. Грінченка, В. Самійленка, С. Пилипенка й І. Манила) — вид. у Филаделфії 1956 року, збірку віршів М. Горішного „Юні сни" (Джерзі Ситі, 1956), О. Верхівського „На дорозі життя" (Клівленд, Огайо, 1956) і „поему" І. Деснянського „Мазепа" (Лондон, 1957, накладом автора).

Таким чином, в загальному підрахунку, на протязі 1956-58 років появилося 38 збірок поезій 33 авторів і 18 видань із посмертної спадщини, антологій і перекладів або переспівів.

Не була згадана в огляді збірка вибраних поезій Юрія Косача „Кубок Ганімеда" (Ню Йорк, 1958), згідно зі заявою автора, надрукованою у „Громадському Голосі" (з 1 грудня, 1958 р.), що він „більше десяти років" вважає себе непричетним до „літературного процесу на еміґрації". Рецензії на збірку появилися в „прогресивних" нюйоркських „Українських (Щоденних) Вістях" і в „Громадському Голосі".

Читайте щоденник „Свободу"

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Бритен, Конн.

З хрестин на добру ціль

Радісну хвилину пережили панство Володимир і Ксеня Смотричі, бо 21-го грудня 1958 р. відбулися хрестини їх донечки Анни-Марії.

З тої нагоди відбулася гарна гостина, під час якої приявні гості побажали п. Смотричам діждатися потіхи з донечки. Пролунало грімке многоліття, а потім ще довго гомоніли арії гарних пісень.

На заклик п. Мирона Михальчишина відбулася збірка, і суму 22 дол. призначено на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Побажаним є, щоб при таких нагодах всюди відбувалися подібні збірки. П. Х.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Арґентині

„Відродження" відзначає своє 25-ліття...

(сдо) Товариство „Відродження" в Арґентині протягом майже місяця, бо з 15-го листопада по 13-го грудня, святкувало 25-ліття своєї громадської, політичної й культурно - освітньої діяльности. Створене в 1933 р., як „Українська Стрілецька Громада", воно в 1938 р., на пораду сотн. Сеника-Грибівського, що з доручення ПУН відвідував тоді Півд. Америку, перетворилося, злившись із спортовим т-вом „Сокіл" в Організацію Державного Відродження України (ОДВУ), яке, в свою чергу, перетворилося в культурно - освітнє т-во „Відродження", що оце й відсвяткувало 25-ліття своєї діяльности, під трьома різними назвами, але все згідно з єдиною ціллю — допомагати українському визвольному рухові на рідних емлях.

Було б надто довго й нецікаво вичисляти всі ті протестаційні віча, походи, маніфестації, що їх організувало членство „Української Стрілецької Громади", ОДВУ і „Відродження". За Карпатської України, коли в Арґентині була економ. криза і доляр коштував 4 пези (а не 65, як тепер!), членство „Відродження" зібрало й вислало на допомогу державної розбудови цього маленького клаптя української землі, з якою зв'язалося так багато надій, аж 12,000 пезів. Не можна також не згадати, що коли поляки у Львові замкнули в 1934 р. тижневик націоналістичної думки „Наш Клич", товариство „Відродження (тоді ще УСГ) зорганізувало свій „Наш Клич", що з того часу все непохитно стояв і стоїть на державницько - націоналістичних соборницьких позиціях.

Святкування 25-літнього ювілею почалися 15-го листопада вдалим концертом, в якому взяли участь хор і оркестра т-ва „Відродження" під кермою диригента П. Окопного, солісти Раїса й Марко Благовірови та Галя Андреаніс, і балет товариства. Всю програму виконано на високому рівні з моральним і матеріяльним успіхом. (Зазначимо м. ін., що м. Благовірів, ліричний тенор, що деб'ютував у цьому концерті, здобув собі вже добру позицію в арґентинському суспільстві, як талановитий портретист. Супроводила йому на піяно, як і іншим солістам, його мати, відома наша письменниця М. Цуканова, го працює тепер над великим романом).

Але центром святкувань був З'їзд членства „Відродження", що відбувся 23-го листопада. Вранці в українській католицькій та в автокефальній православній церквах Б. Айресу відбулися панахиди за тих членів „Відродження", що відійшли у Вічність, та молебени за всіх тих, що працюють. Потім був урочистий обід з промовами, тостмайстером був п. Л. Філь, промовляли голова Т-ва п. Ів. Чарнецький, проф. Є. Онацький, сотн. Караульний, та дехто з піонерів - основників Т-ва. Після обіду присутні відвідали виставку світлин і афіш, що її влаштувала управа Т-ва. В тій цікавій виставці перед очима зацікавлених віджило все минуле життя Т-ва, схоплене на фотографіях.

Потім розпочався З'їзд із вступною промовою голови п. Ів. Чарнецького, з доповіддю про Стрілецьку Громаду п. Ів. Кривого, з доповіддю Ст.Мандзія про діяльність ОДВУ і з доповіддю Ів.Чарнецького про „Відродження в минулому та сучасному". Крім того п. В. Мушинська, голова жіночої секції „Відродження" прочитала доповідь про потребу жіночих організацій, а п. М. Мушинський виголосив програмову доповідь про завдання й ролю „Відродження" в українському визвольному русі. Закінчився З'їзд роздачею почесних грамот усім тим членам „Відродження" (22 особи), що були його діяльними членами з самого початку його діяльности, як члени - основники „Української Стрілецької громади", та ухваленням відповідних резолюцій.

Закінчилися святкування в суботу 13-го грудня виставою в великому театральному винанятому сальоні історичної драми „Маруся Богуславка" М. Старицького, що була вперше виставлена в В. Айресі. В головній ролі — Галя Андреадіс, прегарне драматичне сопрано, що деб'ютувала в згаданому вище концерті 15-го листопада, здобуваючи відразу однодушне захоплення всіх слухачів.

„Катерина" М. Аркаса в Арґентині

(сдо) Ансамбль українських колишніх оперових артистів, в складі Ів. Шведова, В. Семенця, Надії Неґель, Варвари Карпенко, під режисурою В. Семенця і допомогою диригента П. Окопного, виставив з великим успіхом оперу „Катерину" М. Аркаса, перше в сальоні централі „Просвіта", аж двічі, а потім ще й в великих сальонах просвітянських філій на Док-Суді й в Беріссо. Невважаючи на деякі неминучі недотягнення, особливо в оркестрі, всі вистави мали велечезний успіх, і цю ініціятиву можна тільки привітати, бо цими виставами заповнено велику культурну прогалину в житті української спільноти в Арґентині: тисячі українців, що ніколи не бачили цієї опери, мали змогу побачити й почути її в виконанні професійних оперових співаків. Заохочені осягненим успіхом, до якого спричинилася теж діяльна співпраця членства й управ „Просвіти", ансамбль артистів має на думці підготувати дальші вистави наших опер, ще тут — за винятком „Запорожця" та „Наталки Полтавки", — не виставлюваних.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСОЮЗУ,

які відбулися в дні 30 грудня 1958 року в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

В нарадах взяли участь всі члени Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, а саме: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника И. Лисогір, заступниця головного предсідника А. Герман, головний касир Р. Слободян і головний секретар Я. Падох. На початку нарад, при обговоренні справ зв'язаних зі „Союзівкою", у нарадах узяв участь також управитель „Союзівки" Д. Слободян, а в обговоренні питань зв'язаних з шостим Конґресом УККА та 65-літним ювілеєм УНСоюзу взяв участь також головний редактор „Свободи" А. Драґан.

Наради відкрив о год. 1 по полудні головний предсідник Д. Галичин подавши порядок нарад, який приявні одобрили.

Після розгляненння намічених питань винесено наступні ухвали:

1. Інвестиції: а) Морґеджі

Прийнято до відома уділення, згідно з попередніми ухвалами, морґеджів на наступні реальности:

124 Wonham Street, Clifton, N. J.	$13,000.00
64-13 Woodbine Street, Ridgewood, N. Y.	6,000.00
20400 Orlean Avenue, Detroit, Mich.	7,000.00
150-16 — 87th Rd., Jamaica, N. Y.	12,000.00
50-71 — 40th Street, Sunnyside, L. I., N. Y.	10,000.00

б) Бонди

Прийнято до відома закуп, згідно з попередніми ухвалами, наступних бондів:

75m Potomac Electric Power Co., 1st Mtge Bonds, 4⅝%, Series due 1993 (Yield—4.55)	$75,980.25
60m Southern Bell Telephone & Telegraph Co., 35 Yr., 4⅝% Deb., due 1993 (Yield 4.55)	60,784.20
25m Texas Power & Light Co., 1st Mtge Bonds, 4½%, Series due 1988 (Yield—4.44)	25,250.00
50m Province of Ontario, 5% Bonds due 1/1/79 (Yield—5.16)	49,000.00

2. Союзівка

Управитель „Союзівки" Д. Слободян перед'явив пляни побудови накриття над плятформою, призначеною для танків та інших імпрез. У зв'язку з тим вирішено звернутися до двох будівничих (контракторів), щоб вони дали оцінку коштів тієї будови й після того передати справу до остаточного вирішення Головному Урядові УНСоюзу на його річному засіданні в травні 1959 року.

3. Життьове забезпечення службовиків УНСоюзу

Схвалено перевести зміну в договорі відносно групового часового життьового забезпечення службоків Головної Канцелярії в тому напрямі, щоб вони, залишаючи працю в УНСоюзі після 65-го року життя, могли зберегти половину свого забезпечення надальше.

4. Конґрес УККА

Обговорено питання недалекого 6-го Конґресу УККА у Вашинґтоні й вирішено взяти в ньому участь й делеґувати на нього двох представників УНСоюзу.

5. Каледж св. Василія

Обговорено звернення Стемфордського Владики у справі будови каледжу св. Василія в Стемфорді й схвалено проголосити відповідний заклик після того, як його одобрять члени Головного Уряду УНСоюзу.

6. 65-ліття УНСоюзу

Стверджено, що в дні 22 лютого 1959 року сповниться рівно 65-ть років існування УНСоюзу й в зв'язку з цим вирішено проголосити 1959 рік ювілейним роком УНСоюзу й закликати всю українську громаду в Америці і Канаді, а зокрема Відділи та членів УНСоюзу святочно відмітити цей пам'ятний рік для всієї нашої громади в Новім Світі. Щоб цей ювілейний рік відмітити по давньому піонерському звичаю: дальшою розбудовою Батька-Союзу порішено проголосити ювілейну кампанію за приєднання членів, приділивши поодиноким Відділам УНСоюзу відповідні квоти.

Після розгляненння деяких менше важливих поточних справ головний предсідник закрив наради о год. 5 по полудні.

Ярослав Падох,
головний секретар.

Оповістка КОДУС-у

в справі продовження конкурсу на наукові праці з ділянок українознавства.

Комісія Допомоги Українському Студентству (КОДУС), яка має насамперед завдання подавати матеріяльну допомогу потребуючим студентам, докладає також зусиль, щоб заохотити студентів до студій українознавства. З такою метою був оголошений 25. 2. 1958 р. конкурс ім. проф. З. і О. Кузелів на невеликі праці з ділянки українознавства з нагородами по 100 дол. та терміном надсилання праць до 1-го листопада 1958.

Зваживши, що учасники конкурсу не змогли до згаданого реченця закінчити своїх праць, Президія КОДУС-у, ідучи назустріч проханням зголошених кандидатів, схвалила 28-го листопата м. р., продовжити конкурс до 1-го квітня 1959.

Сарсель, 15 грудня 1958

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

З нових журналів

● **Голос Спасителя.** Червень 1958. Рік XXX, ч. 6. Йорктон, 1958, ст. 72. ч. 7—8, липень — серпень, 1958, ст. 80.

● **Українське Слово.** Рік IX, ч. 7. Липень 1958. Савт Бавнд Брук, 1958, ст. 20.

● **Українська Літературна Газета.** Рік IV, ч. 6 (36), червень 1958, ст. 10; ч. 7 (37), липень 1958, ст. 10. Мюнхен, 1958, серпень, ч. 8 (38), Мюнхен, 1958, ст. 10.

● **Вісті Українських Інженерів.** Квітень—червень 1958. Ч. 2 (59), рік IX. Ню Йорк, 1958, ст. 52.

● **Жіночий Світ.** Ч. 7—8, липень—серпень 1958, Вінніпеґ, 1958, ст. 28.

● **Місіонар.** Рік XLII, ч. 8, серпень 1958, Филаделфія, 1958, ст. 225—256.

● **Овид.** Рік 9, ч. 6 (95), липень 1958, Шикаґо, 1958, ст. 40, ч. 5 (94), червень, ст. 32.

● **Д-р Семен Демидчук. Кінцевий відробіток.** Ню Йорк, 1958, ст. 10.

● **Біблос.** Ч. 7—8, липень—серпень 1958, Ню Йорк, 1958, ст. 16 (Циклостиль).

● **Українське Громадське Слово,** Рік VI, ч. 7—8, липень—серпень, 1958, Ню Йорк, 1958, ст. 91—116. (Циклостиль).

● **Вільний Український Робітник.** Травень, 1958, Париж, 1958, ст. 14. (Циклостиль).

● **Сумівець.** Орган Осередку СУМА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку. Ч. 2. травень—липень 1958. Рік 5. Ню Йорк, 1958, ст. 18 (Циклостиль).

● **Українське Православне Слово.** Рік IX, ч. 8. Серпень 1958 Савт Бавнд Брук, Н. Дж., 1958, ст. 24.

● **Мета.** Орган української національної д е р ж а в н и цької думки, Ч. 3 (25). Червень-липень 1958. Мюнхен, 1958, ст. 16.

● **Український Самостійник,** Рік IX, ч. 6 (404). Червень 1958, ст. 48. Мюнхен.

● **Вісник,** Рік XII., ч. 7-8 (117-118), липень-серпень, 1958, Ню Йорк, 1958, ст. 36.

● **Фенікс,** Журнал Молодих. Рік VI, зошит 8. 1958. Дітройт—Мюнхен, 1958, ст. 64.

● **Рідна Церква.** Рік VII. Ч. 35. Липень — вересень 1958. Мюнхен, 1958, ст. 16.

● **The Ukrainian Quarterly.** Vol. XIV, No. 2. June 1958. New York, 1958, p. 97-192.

● **ABN** Korrespondence. Vol. IX, No. 7-8, July-August 1958. Munich, 1958, 16.

● **Вісник.** Рік XII. ч. 9 (119), вересень 1958. Ню Йорк, 1958, ст. 32.

● **Світло.** Рік XXL. ч. 9 (429), вересень, 1958. Торонто, 1958, ст. 48.

● **Українська Літературна Газета,** Рік IV, ч. 9 (39), вересень, 1958, Мюнхен, 1958, ст. 10.

● **Віра і Культура.** Рік 21, ч. 10—11 (58—59), Вінніпеґ, 1958, серпень — вересень, ст. 1—32.

● **Рідна Школа.** Рік IV, ч. 4 (25), вересень 1958, Торонто, 1958, ст. 32.

● **Вільна Україна,** Рік V, ч. 19, 1958, Дітройт, 1958, ст. 64, Рік V, ч. 18, ст. 80.

● **Наше Життя,** Рік XV, ч. 8, вересень 1958, Филаделфія, 1958, ст. 32.

● **Вісті** Братства кол. Вояків I-ої УД УНА. Рік IX, ч. 91, Мюнхен, 1958, ст. 65—96.

● **Голос Братства** св. Юрія Переможця в Трентоні, Трентон, 1958, ч. 4, рік I, вересень 1958, Трентон, 1958, 21.

● **Православний Українець,** Шикаґо, липень—серпень 1958, Ч. 66. Шикаґо, 1958, ст. 16.

● **Вісті.** Орган адміністрації, професорів, випускників, прихильників та студентів. Ч. 7—8. Червень—липень 1958, Український Технічний Інститут у Ню Йорку. Ню Йорк, 1958, ст. 36.

● **Самостійна Україна.** Рік XI, ч. 9 (117), вересень, 1958, Ню Йорк, 1958, ст. 24.

● **Голос Спасителя.** Рік XXX, ч. 6. Вересень, 1958, Йорктон, Саскатун, 1958, ст. 68.

● **Українське П р а в о славне** Слово. Рік IX, ч. 9. Вересень 1958. Савт Бавнд Брук, 1958, ст. 20.

● **Євангельська Зірка,** Рік VI, ч. 22. Буенос Айрес. Квітень—червень 1958, ст. 16.

● **Місія України,** Рік II, ч. 2 (5), Торонто, 1958. Серпень—вересень 1958, ст. 44.

● **Церква й Життя,** Рік II, ч. 5 (8). Шикаґо, 1958, вересень—жовтень, ст. 16.

● **Світло,** Рік XXI, ч. 10 (430), жовтень 1958, Торонто, 1958, ст. 48.

● **Вісті Інформаційної Служби** ОКАУО м. Ню Йорку, ч. 5-6, 1958, вересень—жовтень, 1958, ст. 22. (Циклостиль).

● **Европейський Рух.** Орган Української Ради Европейського Руху. Ч. 1 (3), рік видання II, січень—квітень, 1958, ст. 32.

● **Музейні Вісті,** Рік IV, Квартал I—II, 1958 року. Шикаґо, 1958, ст. 40.

● **Нові Дні.** Рік IX, ч. 104, вересень 1958, Торонто, 1958, ст. 32.

● **Логос,** Рік IX, ч. 2, квітень-червень 1958, Йорктон, 1958, ст. 81 — 160+17 — 32.

● **Український Місіонар** у Бразилії, ч. 8, серпень 1958, рік 23, Прудентопіль, 1958, ст. 16.

● **Вістник,** Рік XII, ч. 10, жовтень 1958. Ню Йорк, 1958, ст. 32.

● **Жіночий Світ,** Рік IX, ч. 9 (105), вересень, 1958, Вінніпеґ, 1958, ст. 24.

● **84-річний Винстон Черчил** з дружиною і приятелем лордом М о н к т о н о м, прибув на 6 тижні до Маракешу в Північній Африці. Грецький мільйонер Арістотль О н а с с і с віддав їм до розпорядження свій літак на 70 осіб, який перевіз усіх їх із засніженого, студеного Лондону до соняшного Марокко.

о. Роберт Ф. Ван Ковеларт відвідав УНС і „Свободу"

Ню Йорк. — о. Рорерт Ван Ковеларт 8-го січня відвідав Український Народний Союз і Редакцію „Свободи", прибувши на відвідини до ЗДА. Він є ченцем Чину св. Бенедикта візантійського обряду вже 30 років і є директором Білоруського Студентського Дому в Лювені, в Бельгії, який є під опікою Кардинала Тіссерана. Отець Роберт прибув до ЗДА, щоб нав'язати контакт із давнішими студентами Лювенського університету. Хоч він урядово опікується білоруськими студентами, то в попередніх роках він часто допомагав і численним українським студентам в Лювені. о. Роберт відправляє Богослужби для українських робітників в Лімбуру, Бельгія, і дириґує українськими студентськими хорами. Він два рази чув Хор Українських Бандуристів в Бельгії (в Брюселі і Антверпії) і дуже його хвалить кажучи, що той хор є кращий від совєтських бандуристів із Києва. Отець Роберт має залишитись в ЗДА до кінця січня 1959 і під час того має зустрінутися з українськими і білоруськими організаціями.

Конґресмен Рузвелт за скасування Комісії для Поборювання Протиамериканської Діяльности

Вашинґтон. — Конґресмен Джеймс Рузвелт вніс проєкт, щоб скасувати в Палаті Репрезентантів Комісію для поборювання Протиамериканської Діяльности. Каліфорнійський демократичний конґресмен казав, що діяльність цієї комісії повинна бути перенесена до Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів, бо Найвищий Суд ЗДА „кинув був хмару непевности" на діяльність Комісії Протиамериканської Діяльности, виступивши проти її рішень. Але член цієї комісії республіканець конґресмен Гордон Г. Шерер сказав, що ліквідація комісії „означала б кінець боротьби проти комунізму та його змови в ЗДА". Він казав, що конґресмен Рузвелт не дав арґументів на ліквідацію цієї комісії. Конґресмен Шерер сказав, що більше шанував би конґресмена Рузвелта, коли б той виступив так, „як це роблять комуністи та явно домагався ліквідації комісії", а не говорив про заміну її на Правничу Комісію. Шерер казав, що в оборонних фабр и к а х працює 2,000 потенціяльних саботажників, і тому резолюція Рузвелта б'є по найслабшому місці цієї країни. Проти Рузвелта виступили і конґресмени Френсіс Е. Волтер та Френк Т. Бав, перший демократ, а другий республіканець.

Рокефеллер плянує збільшити податок від газоліни і цигарок

Олбані, Н. И. — Губернатор Рокефеллер заявив, що він плянує просити леґіслятуру про збільшення на два центи податку від газоліни, це значить, що від одного ґалона стейтовий податок виносив би 6 центів. Він плянує збільшити податок від цигарок, і так від однієї пачки цигарок податок мав би становити 4 або 5 центів (тепер податок виносить три центи). Збільшення від пачки дає стейтовій скарбниці 25 мільйонів долярів річно, і коли б леґіслятура ухвалила двоцентове збільшення від пачки цигарок, то тоді могло б бути менше збільшення податку від газоліни. Демократи виступають проти плянів Рокефеллера, кажучи, що він хоче мати надвишку в бюджеті, щоб могти хвалитися доброю господаркою.

Секретар фльоти Ґейтс має вкоротці зрезиґнувати

Вашинґтон. — З певних урядових кол повідомляють, що вже в найближчому часі має зрезиґнувати секретар фльоти Томас С. Гейтс, а його місце мав би зайняти голова Адміністрації Міжнародної Співпраці Джеймс Г. Смит, який був давніше асистентом секретаря фльоти. Згідно з повідомленням н е о ф і ційного органу фльоти „Ди Нейві Таймс" Гейт не є вдоволений із тих реорганізаційних змін, які тепер здійснюються в департаменті оборони. Згідно з відомостями цього часопису місце Ґейтса мав би зайняти підсекретар фльоти Вільям П. Франк або асистент секретаря фльоти — Фред Бенц. Ґейтс має 52 роки, і він вернувся б до фірми „Дрексель енд Компані" у Филаделфії, де він давніше працював. Дехто гадає, що мав би відійти і голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Натан Ф. Твайнінґ, який в жовтні 1959 матиме 62 роки, себто стільки, скільки треба до переходу на емеритуру.

Ніксон вповні підтримує програму президента Айзенгавера

Вашинґтон. — Віце-президент Ричард Ніксон при кожній нагоді старається спростувати вістки про те, що він нібито старається вже відтепер вести незалежну від Президента політику, щоб легше стати кандидатом на президента в 1960 році. Ніксон заявив, що він вповні підтримує бюджетову політику Президента і також у всіх інших проблемах є в згоді з урядом. Під час виборчої кампанії можна було думати, що Ніксон перебрав провід Республіканської партії, бо Президент у своїх виборчих промовах висловлював такі самі погляди, які перед тим висловив був віце-президент. Ніксон гадає, що це не було б добре здобути провід в партії, як це був зробив сенатор Роберт Тафт в 1952 році, а проте програв вибори і не став республіканським п р е з и дентом. Становище Ніксона погіршилося від часу вибору на нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера, я к о г о вважають за можливого республіканського кандидата в 1960 році, хоч він сам про це відмовляється говорити.

Англійські консерватисти певні своєї виборчої перемоги

Лондон. — Настрої в Англії настільки пересунулись в користь Консервативної партії, що її керівники переконані, що вони виграють найближчі парляментарні вибори. Знавці англійських відносин вважають це за своєрідний феномен, коли взяти під увагу настрої з-перед двох років, безпосередньо після невдачі воєнної виправи проти Єгипту, гострої господарської кризи у зв'язку з припиненням допливу середньо-східньої нафти і коштів на згадану виправу, та упадку міжнародного престижу Англії. Опозиційна с о ц і я лістична партія праці була тоді певна своєї виборчої перемоги: вона перемагала в усіх додаткових льокальних парляментарних виборах. Протягом двох років ці відносини радикально змінились. Сталося це завдяки зручній і енерґійній політиці прем'єра Геролда Мекміллена, наступника Антоні Ідена. Він проголосив популярне гасло „Поступ у свободі" і почав реалізувати його низкою поважних соціяльних реформ. Його особиста повага зросла настільки, що він зумів переконати тепер праве крило своїх однопартійців у конечності компромісової злагоди з З'єдиненою Арабською Республікою, куди виїхала англійська офіційна делеґація для переговорів про полагодження взаємних фінансових претенсій. В минулий понеділок Мекміллен виїхав в новий об'їзд по фабриках, школах, фармах і приватних домах, щоб з автопсії зібрати відомості про потреби „сірої людини". Ця метода праці зискала йому величезну популярність. Проте він мовчить, коли задумує розв'язати парлямент і розписати нові вибори.

Німецькі комуністи врадувані „успіхами" подорожі Ґротеволя

Берлін. — Комуно-німецька преса висловлює неприховану радість з приводу дійсних і здогадних успіхів, що їх мас подорож їхнього прем'єра Отта Ґротеволя по країнах Середнього і Далекого Сходу. В З'єдиненій Арабській Республіці приймали його, як прем'єра держави, і хоч през. Нассер не погодився визнати Східню Німеччину, проте дозволив Східній Німеччині відкрити нове торговельне представництво — поруч з існуючим в Дамаску —також в Каїро та трактувати його, наче свій торговельний консулят. Це викликало велике обурення в Західній Німеччині, яка загрозила — на радість комуністам — зірванням взаємин з Арабською Республікою. В Іраку прем'єр Абдуль Карім ель-Кассем, навчений єгипетським прецедентом, був більш стриманий супроти Ґротеволя і не вийшов йому назустріч на летовище, проте підписав разом з ним спільний комунікат, в якому зазначено, що розмови про взаємне визнання будуть вестись в майбутньому „серед відповідних обставин". В Індії назустріч Ґротеволеві вийшло кілька членів уряду, між ними міністер оборони, комунізуючий Крішна Менон, а прем'єр Неру прийняв Ґротеволя на довгій розмові і гостював його обідом. Відтіль Ґротеволь поїде до Пейпінґу, де китайські комуністи вже приймуть його, як „правдивого" прем'єра держави. Очевидно, що і Нассер і прем'єри Іраку та Індії приймають Ґротеволя не з уваги на німецьких комуністів, а на Москву, а все ж німецькі комуністи вважають, що зріс їх міжнародний престиж і що послабилась позиція Аденауера, який принципово відкидає всякий контакт з комуністичним режимом у Східній Німеччині.

Уряд плянує зменшити податки, але аж в 1960 р.

Вашинґтон. — Представник уряду президента Айзенгавера висловив надію, що в 1960 році вдасться ухвалити в Конґресі зменшення прибуткових податків. Президент у своєму зверненні про Стан Унії заявив, що „у відповідному часі треба буде зробити зміну в податках", а це значить, що Президент вже тепер думає про зменшення податків. В 1960 р. відбуватимуться вибори до Конґресу і президента, і уряд мав би добрий арґумент перед виборцями в обороні своєї економічної політики, коли б йому вдалося зменшити прибуткові податки. Але цим арґументом послуговувалися б і демократи, бо тільки їх більшість в Конґресі може ухвалити зменшення податків. Уряд думає, що продукція буде збільшуватися і зростатимуть всі підприємства, внаслідок чого державна скарбниця матиме більший прибуток, бо зростатимуть суми від вплачених податків. Це дозволить урядові запропонувати зменшення прибуткових податків.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БАЛТІМОР, МД. Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 337, відбудуться в неділю, 18. січня, в залі гр.-катол. церкви при 524 С. Волф Ст., о год. 11:30 перед полуднем. Звіт Управи Відділу, звіт контр. комісії, вибір нової Управи на 1959 рік. Просимо всіх членів прибути на означену годину. — Т. Чорній, гол.; Е. Притула, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 85, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18 січня, в церковній залі по другій Сл. Божій, 12. год. в пол. Просимо прийти на час. Порядок: справоздання з доходів і розходів, вибір уряду на 1959 рік. Члени довгуючі повинні вирівняти залеглі вкладки. Члени, які отримали Календар на 1959 рік, щоб доручили гроші, а Б-во вишле до УНСоюзу. — В. Шляхтянчин, пр.; О. Костюк, секр.-касієр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Володимира, Відд. 105, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в Народ. Домі Найставну о год. 2-ій по пол. На порядку зборів: звіти урядників за минулий рік і вибір нової Управи Б-ва на 1959 рік. Просимо всіх членів прибути на ті важні річні збори. — С. Слободян, предс.; Н. Петрів, кас.; В. Посполита, секр.

Посмертні Згадки

ЕЛЛЕН ПРИДУН, членка 262 Відділу УНС та його основниця і секретарка впродовж 50 років, упокоїлася в Бозі, проживши 75 років. Покійна народжена 1884 в селі Бортне, Галичина, донька Марії і Александра Борищкевич, до ЗДА прибула малою дитиною. Ціле своє життя брала живу участь в громадському житті, допомагала в будові церкви св. Петра і Павла, якої була членкою понад 60 років, зорганізувала сестрицтво св. Олени при церкві і була його предсідницею аж до своєї недуги. Залишила в жалю і смутку сина Тараса, 3 доньки, Джулес, Лідію і Сандру та 6 внуків. Похорон відбудеться 15-го січня 1959 р. з похорон. заведення Гильва о 9-й рано з церкви в Ансонії на цвинтар св. Петра і Павла. В. Ia П. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 4191. Помста.

— Ви спізнилися, — гістерично кричав Вест. А тоді, коли Тарзан спостерігав, він натиснув гудзик детонатора!

Негайно сталася нагальна жахлива експлозія... І тонни скель падали на призначених на загин слонів!

РОЗШУКИ

Пошукується МАРІЮ ДАВИД д. Андрія, з Тихоні, повіт Кросно, Зах. Україна, яка була в Німеччині і в місяці травні 1950 року виїхала до Канади, або ЗДА. Хто знає про її місце побуту, або вона сама, прошу відгукнутись на адресу її брата STEPHAN DAWYD, 1323 West Eleonor St., Philadelphia 41, Pa.

Ф. СПРІНСЬКИЙ пошукує сестру своєї жінки МАРІЯ БОГАТИН. Просить негайно зголоситися до:
P. BODNAR
14225 Montrose Rd.
Cleveland 44, Ohio